

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

GESKIEDENIS V2

2019

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 3: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE, 1989 TOT DIE HEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
 - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
 - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae in hierdie afdeling nie. Bronmateriaal wat gebruik moet word om hierdie vrae te beantwoord, is in die ADDENDUM vervat.

VRAAG 1: HOE HET DIE SWARTBEWUSSYNSFILOSOFIE IN DIE 1970's SUID-AFRIKAANSE LEERDERS BEÏNVLOED?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

- 1.1.1 Definieer die konsep *Swart Bewussyn* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 1.1.2 Identifiseer die TWEE 'doelwitte' van die Swartbewussynsbeweging soos aangehaal in die bron. (2 x 1) (2)
- 1.1.3 Lewer kommentaar op wat jy dink Biko geïmpliseer het met die stelling, 'Om net jousef as swart te beskryf ... as 'n stempel te gebruik wat jou as 'n ondergeskikte (onderdanige) wese ...'. (2 x 2) (4)
- 1.1.4 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik die invloed wat die Swartbewussynsfilosofie teen 1976 op beide leerders en werkers gehad het. (2 x 2) (4)

1.2 Lees Bron 1B.

- 1.2.1 Noem die TWEE vakke in die bron waar swart Suid-Afrikaanse leerders gedwing is om Afrikaans as onderrigmedium te gebruik. (2 x 1) (2)
- 1.2.2 Verduidelik waarom jy dink die meeste Soweto-prinsipale en -onderwysers geweier het om die apartheidsregime se taalbeleid te implementeer. (2 x 2) (4)
- 1.2.3 Waarom, volgens die bron, is Bantoe-onderwys in Suid-Afrika ingestel? (1 x 2) (2)
- 1.2.4 Hoe, volgens die bron, het die leerders van Soweto op die apartheidsregime se taalbeleid gereageer? Noem DRIE maniere. (3 x 1) (3)

- 1.3 Bestudeer Bron 1C.
- 1.3.1 Verduidelik die boodskappe wat in die foto oorgedra word met verwysing na die volgende:
- (a) Lede van die Suid-Afrikaanse Weermag (1 x 2) (2)
 - (b) Leerders (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van die bewyse in die bron vir 'n historikus wat die gebeure wat op 16 Junie 1976 in Soweto ontvou het, navors. (2 x 2) (4)
- 1.4 Vergelyk Bron 1B en 1C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 1B die inligting in Bron 1C ondersteun rakende die Soweto-opstande van 1976. (2 x 2) (4)
- 1.5 Gebruik Bron 1D.
- 1.5.1 Verduidelik op watter maniere die Soweto-opstande die volgende geaffekteer het:
- (a) Swart Suid-Afrikaanse leerders (1 x 2) (2)
 - (b) Die Suid-Afrikaanse regering (1 x 2) (2)
- 1.5.2 Haal DRIE anti-apartheidsorganisasies uit die bron aan wat die apartheidsregime in 1977 verban het. (3 x 1) (3)
- 1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe die Swartbewussynsfilosofie Suid-Afrikaanse leerders in die 1970's beïnvloed het. (8)
[50]

VRAAG 2: HOE HET DIE WAARHEIDS-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) SKULDIGES SOOS BRIAN MITCHELL HANTEER?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

- 2.1 Gebruik Bron 2A.
- 2.1.1 Wat, volgens die bron, was die redes vir die stigting van die WVK? (2 x 1) (2)
- 2.1.2 Identifiseer enige DRIE growwe menseregteskendings in die bron wat die WVK ondersoek het. (3 x 1) (3)
- 2.1.3 Definieer die term *amnestie* in die konteks van die WVK. (1 x 2) (2)
- 2.1.4 Lewer kommentaar op wat jy dink met die stelling, 'Daarom het amnestie die prys vir vrede geword', in die konteks van die WVK geïmpliseer is. (2 x 2) (4)
- 2.2 Raadpleeg Bron 2B.
- 2.2.1 Waarom, volgens die bron, was Brian Mitchell in die tronk? (1 x 2) (2)
- 2.2.2 Noem enige DRIE politieke aktiviste in die bron wat in die Trust Feed-slagting gedood is. (3 x 1) (3)
- 2.2.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik wat Regter Andrew Wilson gemotiveer het om amnestie aan Brian Mitchell toe te staan. (2 x 2) (4)
- 2.2.4 Lewer kommentaar op waarom jy dink die lede van die Trust Feed-gemeenskap ongelukkig was toe amnestie aan Brian Mitchell toegestaan is. (2 x 2) (4)
- 2.3 Lees Bron 2C.
- 2.3.1 Verduidelik die boodskap wat in die spotprent oorgedra word. Gebruik die visuele leidrade in die bron om jou antwoord te ondersteun. (1 x 2) (2)
- 2.3.2 Wat dink jy word met die woorde, 'EENMALIGE AANBOD!!' in die konteks van die amnestieproses van die WVK geïmpliseer? (1 x 2) (2)
- 2.4 Verwys na Bron 2B en 2C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2B die inligting in Bron 2C ondersteun met betrekking tot Brian Mitchell se verskyning voor die WVK. (2 x 2) (4)

- 2.5 Bestudeer Bron 2D.
- 2.5.1 Waarom, volgens die bron, was lede van die Trust Feed-gemeenskap nie bereid om Brian Mitchell te ontmoet nie? Gee TWEE redes. (2 x 1) (2)
- 2.5.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom:
- (a) Sommige lede van die Trust Feed-gemeenskap nie vir Brian Mitchell vergewe het vir die rol wat hy in die moord op politieke aktiviste gespeel het nie (1 x 2) (2)
- (b) Sommige lede van die Trust Feed-gemeenskap Brian Mitchell vergewe het vir die rol wat hy in die moord op politieke aktiviste gespeel het (1 x 2) (2)
- 2.5.3 Lewer kommentaar op waarom jy die inligting in die bron as bruikbaar sou beskou wanneer die amnestieproses van die WVK nagevors word. (2 x 2) (4)
- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe die Waarheids-en-Versoeningskommissie skuldiges soos Brian Mitchell hanteer het. (8) **[50]**

VRAAG 3: WATTER INVLOED HET HANDELSLIBERALISERING OP SUID-AFRIKA SE KLERE- EN TEKSTIELBEDRYF GEHAD?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Verwys na Bron 3A.

- 3.1.1 Haal TWEE ooreenkomste uit die bron aan wat Suid-Afrika in 1994 onderteken het. (2 x 1) (2)
- 3.1.2 Definieer die term *liberalisering* in die konteks van globalisering. (1 x 2) (2)
- 3.1.3 Verduidelik die invloed wat die Marrakesj-ooreenkoms op Suid-Afrika se klere- en tekstielbedryf gehad het. (2 x 2) (4)
- 3.1.4 Identifiseer enige TWEE lande in die bron waarvandaan groot hoeveelhede klere Suid-Afrika binnegekom het sonder dat enige belasting (tariewe) gehef is. (2 x 1) (2)

3.2 Bestudeer Bron 3B.

- 3.2.1 Watter boodskap dra die hoofopskrif van die *Independent Online*-nuus oor? (1 x 2) (2)
- 3.2.2 Verduidelik hoe handelsliberalisering vrouewerkers beïnvloed het, soos in die foto getoon. (2 x 2) (4)

3.3 Gebruik Bron 3C.

- 3.3.1 Watter invloed, volgens die bron, het goedkoop invoere vanaf China op mense wat in Hammarsdale woon, gehad? (2 x 1) (2)
- 3.3.2 Lewer kommentaar op Mjilo se siening met betrekking tot Hammarsdale se ekonomie in die:
- (a) 1990's (1 x 2) (2)
- (b) 2000's (1 x 2) (2)
- 3.3.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe Hammarsdale se gemeenskap beïnvloed is deur die regering se besluit om 'vrye handel' in Suid-Afrika in te stel. (2 x 2) (4)

- 3.4 Raadpleeg Bron 3D.
- 3.4.1 Noem TWEE maniere in die bron waarop Suid-Afrika se klere- en tekstielbedryf in staat was om met wêreldwye vervaardigers mee te ding. (2 x 1) (2)
- 3.4.2 Hoe, volgens Patel, het die Klere- en Tekstiel-mededinging-verbeteringsprogram Suid-Afrika se klere- en tekstielmaatskappye tot voordeel gestrek? Noem TWEE maniere. (2 x 1) (2)
- 3.4.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe die klere- en tekstielsektor in KwaZulu-Natal by die regering se bemiddeling baat gevind het. (2 x 2) (4)
- 3.4.4 Lewer kommentaar op waarom jy die inligting in hierdie bron as bruikbaar sou beskou wanneer die rol wat die 'DTI' in Suid-Afrika se klere- en tekstielbedryf gespeel het, nagevors word. (2 x 2) (4)
- 3.5 Vergelyk Bron 3C en 3D. Verduidelik hoe die inligting in Bron 3C die inligting in Bron 3D ondersteun met betrekking tot SACTWU se reaksie op die afdanking van werkers. (2 x 2) (4)
- 3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om die invloed wat handelsliberalisering op Suid-Afrika se klere- en tekstielbedryf gehad het, te verduidelik. (8) [50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae in hierdie afdeling nie.

Jou opstel moet ongeveer DRIE bladsye lank wees.

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

Die Britse en Ierse anti-apartheidsbewegings was grotendeels verantwoordelik vir die ondergang van die apartheidsregime in die 1980's.

Stem jy met hierdie stelling saam? Ondersteun jou argument met relevante bewyse. **[50]**

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

Bespreek krities hoe dit vir leiers van verskeie politieke organisasies in Suid-Afrika moontlik was om die struikelblokke en uitdagings waarmee hulle gedurende 1990 tot 1994 gekonfronteer is, te oorkom.

Ondersteun jou argument met relevante bewyse. **[50]**

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

Verduidelik tot watter mate Mikhail Gorbachev se beleid van perestroika en glasnost direk vir die politieke veranderings wat na die 1990's in Suid-Afrika plaasgevind het, verantwoordelik was

Ondersteun jou argument met relevante bewyse. **[50]**

TOTAAL: 150